

Hallituksen esitys Eduskunnalle valtioneuvoston lainanotto- valtuuksista vuonna 1995

Hallituksen esityksessä valtion talousarvioksi vuodelle 1995 on arvioitu, että nettolainanoton tarve on 61 085 miljoonaa markkaa. Valtion markkamääräisen yli 12 kuukauden pituisen velan kuoletusten on arvioitu vuonna 1995 olevan 8 735 miljoonaa markkaa ja valuuttamääräisen yli 12 kuukauden pituisen velan kuoletusten 6 375 miljoonaa markkaa eli yhteensä 15 110 miljoonaa markkaa. Vuoden 1995 nettolainanottotarpeesta pitkäaikaisella lainanotolla on tarkoitus kattaa vähintään 52 600 miljoonaa markkaa, joten uusia yli 12 kuukauden pituisia valtiolainoja tulisi ottaa vähintään 67 710 miljoonaa markkaa.

Vuonna 1995 on mahdollista lainaehtojen perusteella irtisanoa vanhoja ulkomaisia lainoja ennenaikaisesti takaisinmaksettavaksi noin 3 100 miljoonaa markkaa. Lisäksi olisi tarkoituksenmukaista varautua niin markka- kuin valuuttamääräisten valtiolainojen osalta ostamaan markkinoilta vanhoja valtionobligaatioita tai vaihtamaan ja uudelleenrahoittamaan niitä rahoitusmarkkinoille paremmin soveltuvilla velkakirjoilla. Vanhoja sarjaobligaatioita, joiden laina-aika vuoden 1995 aikana jää lyhyemmäksi kuin 12 kuukautta, arvioidaan vuonna 1995 olevan 12 000 miljoonaa markkaa. Rahoitusmarkkinoiden likviidisyys turvaamiseksi olisi syytä varautua muuntamaan näitä lyhytaikaisiksi velkasitoumuksiksi tai pitkäaikaisiksi lainoiksi. Näillä velkakannan hoitoon liittyvillä toimenpiteillä ei ole tarkoitus lisätä nettolainanottoa, mutta ne edellyttävät kuitenkin pitkäaikaisten valtiolainojen ottamista noin 15 000 miljoonalla markalla sen lisäksi, mitä edellä on esitetty.

Edellä selostetun perusteella tulisi vuonna 1995 varautua pitkäaikaisten valtiolainojen osalta yhteensä enintään 85 000 miljoonan markan bruttolainanottoon.

Lyhytaikaiset lainat muodostavat joustavimman erän valtion lainanotossa. Laina-ajaltaan enintään 12 kuukauden pituisen velan määrän arvioidaan vuoden 1994 päättyessä olevan 39 000 miljoonaa markkaa. Vuoden 1995 lainanottotarpeesta lyhytaikaisella markka- ja va-

luuttamääräisellä lainanotolla on tarkoitus varautua kattamaan yhteensä enintään 16 000 miljoonaa markkaa, joten lyhytaikaisen velkakan- nän määrän pitäisi voida vuonna 1995 olla enintään 55 000 miljoonaa markkaa.

Lisäksi voidaan valtion maksuvalmiuden turvaamiseksi sekä valtion maksuliikkeen kausiluonteisten menohuippujen ja valtion kassasijoitusten tarkoituksenmukaisen hoidon edellyttämän rahoitustarpeen kattamiseksi tarvita laina-ajaltaan enintään 12 kuukauden pituisia markka- tai valuuttamääräistä lyhytaikaista luottoa. Tilapäisesti voidaan tarvita myös erittäin lyhytaikaista, tililuoton kaltaista rahoitusta maksuvalmiuden päivävaihteluiden tasoittamiseen.

Nykyiset pääomamarkkinat ja niillä tapahtuvat muutokset edellyttävät suurta päätöksenteonopeutta, minkä vuoksi valtioneuvostolle tulisi antaa mahdollisuus siirtää määräämis- sään rajoissa lainanotosta päättäminen valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin tehtäväksi.

Tarkoituksena on edelleen valtionvelan valuutta-jakautuman ohjaamiseksi valuuttakurs- siriskejä ta-soittavasti jatkaa koron- ja valuutanvaihtosopimusten (swap) käyttämistä valtiolainoissa. Swap-sopimusten määrä riippuu markkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista, joiden riittäväksi hyödyntämiseksi toimintavaltuuksien tulisi olla suhteellisen väljät. Tehtävien koron- ja valuutanvaihtosopimusten määräksi esitetään yhteensä enintään 50 000 miljoonan markan lainapääomaa päätöksentekoj- ajankohtien valuuttakurssien mukaan laskettuna. Tämän lisäksi olisi tarpeen sallia sellaiset koronvaihtosopimukset, joita on välttämätöntä käyttää välivaiheena valuuttaa toiseen swap-sopimuksin vaihdettaessa. Swap-sopimusten hyväksikäyttö edellyttää niin suurta päätöksenteonopeutta, että myös tältä osin valtioneu- vostolle tulisi antaa mahdollisuus jättää koron- ja valuutanvaihtosopimuksista päättäminen valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin tehtäväksi.

Huomattava osa vuosina 1992—1994 ote-

tuista ulkomaisista lainoista erääntyä vuosina 1997—2000. Lainojen takaisinmaksurakenteen tasoittamiseksi on tarpeen voida etukäteen varautua muuntamaan pitempiäaikaisiksi vasta-arvoltaan enintään 35 000 miljoonan markan edestä näinä vuosina erääntyviä ulkomaisia lainoja.

Lainanoton joustavan toteuttamisen edellytyksenä on, että lainamarkkinoita on mahdollista hyödyntää nopeasti ja oikea-aikaisesti vaihtelevissa markkinatilanteissa. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon, että aivan vuoden alkuun kohdistuvat lainaoperaatiot saattavat edellyttää pitkälle menevää valmistelutyötä jo edellisen vuoden lopulla, olisi tarkoituksenmukaista, että valtioneuvoston vuoden 1995 lainanottovaltuuksia voitaisiin käyttää jo vuonna 1994, kuitenkin siten, että lainojen nosto tapahtuisi vuonna 1995.

Edellä lausutun perusteella ehdotetaan,

että Eduskunta oikeuttaisi valtioneuvoston tämän määrämillä ehdoilla vuonna 1995 yhteensä enintään 61 085 000 000 markan määräiseen valtion talousarvion tasapainottamiseksi tarvittavaan nettolainanottoon, kuitenkin siten, että uusien laina-ajaltaan yli 12 kuukauden pituisten valtiolainojen bruttomäärä on yhteensä enintään 85 000 000 000 markkaa ja siten, että lainoja otettaessa laina-ajaltaan enintään 12 kuukauden pituisten lainojen muodostaman lyhytaikaisen velan määrä saa olla enintään 55 000 000 000 markkaa ja että valtioneuvosto voi määräämissään rajoissa antaa lainanotosta päättämisen valtio-

varainministeriön tai valtiokonttorin tehtäväksi,

että Eduskunta oikeuttaisi valtioneuvoston tai sen määräämissä rajoissa valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin edellä tarkoitetun lisäksi käyttämään valtion maksuvalmiuden turvaamiseksi sekä valtion kausiluonteisten menohuipujen ja valtion kassasijoitusten tarkoituksenmukaisen hoidon edellyttämän rahoitustarpeen kattamiseksi laina-ajaltaan enintään 12 kuukauden pituista luottoa harkintansa mukaan,

että Eduskunta oikeuttaisi valtioneuvoston tai sen määräämissä rajoissa valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin tekemään valtiolainoihin liittyviä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia pääomamäärältään yhteensä enintään 50 000 000 000 markan lainojen osalta ja lisättyinä koronvaihtosopimusten osalta määrällä, joka näitä tarvitaan välivaiheena valuutanvaihtosopimuksin valuuttoja toisiin vaihdettaessa,

että Eduskunta oikeuttaisi valtioneuvoston tai sen määräämissä rajoissa valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin pidentämään, myös valuuttoja ja korkorakenteita vaihtaen, vuosina 1994—2000 erääntyvien vasta-arvoltaan enintään 35 000 000 000 määräisten pitkäaikaisten ulkomaisissa valuutoissa otettujen lainojen laina-aikoja, sekä

että Eduskunta oikeuttaisi valtioneuvoston käyttämään vuoden 1995 lainanottovaltuuksia vuonna 1994, kuitenkin siten, että lainojen nosto tapahtuisi vuonna 1995.

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 1994

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*